

Wyniki oceny wartości użytkowej i oceny genetycznej linii hodowlanych pszczół w 2022 r.

Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt prowadzi ocenę pszczół zgodnie z zakresem i metodyką prowadzenia oceny wartości użytkowej i oceny genetycznej pszczół. Dla pszczół ocena wartości użytkowej prowadzona jest łącznie z oceną genetyczną na podstawie przeprowadzonych pomiarów i obserwacji.

Ocena według stacjonarnej metodyki (zwana dalej oceną stacjonarną) obejmuje poszczególne matki pszczele, których pochodzenie jest zgodne z określonym w programie hodowlanym dla danej księgi hodowlanej lub programie krzyżowania dla danego rejestru, a każdą matkę pszczelą ocenia się wraz z rodziną pszczelą.

Ocena ta polega na porównaniu wyników pomiarów i obserwacji cech matek pszczelich, prowadzonych w sezonie oceny, który obejmuje co najmniej okres jednego roku od momentu poddania matki pszczelej do rodziny.

Obserwacje i pomiary prowadzi się zgodnie ze Szczegółowym sposobem prowadzenia oceny stacjonarnej uzgodnionym przez KCHZ z hodowcą dla danej linii hodowlanej, w okresie umożliwiającym ocenę wszystkich cech określonych we wzorcu – standardzie hodowlanym lub programie krzyżowania dla danej linii hodowlanej pszczół. Każda z linii hodowlanych ma indywidualny zakres i skalę punktacji za poszczególne cechy oceniane, jak również indywidualną maksymalną sumę punktów możliwych do osiągnięcia.

Ocenie stacjonarnej podlegają miodność, rozwój, łagodność, rojliwość i zimotrwałość oraz inne cechy określone we wzorcu - standardzie hodowlanym lub programie krzyżowania dla danej linii hodowlanej pszczół niezbędne w realizacji programu hodowlanego lub programu krzyżowania (np.: zachowanie higieniczne, sposób zasklepienia plastrów, zachowanie pszczół na plastrze). Ocenie mogą również podlegać cechy fenotypowe.

Ocena genetyczna prowadzona jest łącznie z oceną wartości użytkowej w oparciu o wyniki oceny stacjonarnej matek pszczelich z danej linii hodowlanej pszczół.

Obliczenia są wykonywane w oparciu o sumę punktów uzyskaną przez matki pszczele z populacji danej linii hodowlanej, a ich wynikiem są między innymi wartość średnia uzyskanej punktacji oraz % współczynnik zmienności populacji obliczany wg wzoru $CV=(\sigma/\mu)*100$, gdzie:

CV - współczynnik zmienności populacji,

σ - odchylenie standardowe populacji,

μ - wartość średnia populacji.

W niniejszej publikacji zestawiono wyniki oceny pszczół przeprowadzonej w roku 2022 i przedstawiono średnie wartości punktacji oraz wartości współczynnika zmienności populacji, uzyskane przez poszczególne linie hodowlane pszczół.

Linie hodowlane pszczół rasy kraińskiej (car)

Tabela 1

Linia hodowlana	Liczba matek pszczelich poddanych ocenie stacjonarnej	Maksymalna liczba punktów w ocenie stacjonarnej możliwa do uzyskania	Średnia liczba punktów	Współczynnik zmienności
car Ab	18	24	18,33	4,07
car AGA	15	100	84,67	5,89
car Alpejka	32	18	16,50	11,83
car Bałtycka	100	18	13,42	17,48
car Beskidka	3	18	15,00	0,00
car Bielka 1	35	22	19,49	8,26
car Bieszczadzka	25	27	21,12	7,25
car BR 20	23	23	16,09	2,54
car Brzezinka	34	15	13,71	13,99
car Ca	11	18	16,54	4,25
car Cp	9	18	16,86	4,35
car Cr	14	18	17,51	2,75
car CT83	41	21	17,00	0,00
car Demeter	16	100	77,50	12,51
car Dobra	133	21	19,66	5,25
car Dolka1	29	28	22,93	14,66
car Galicya	45	100	77,17	9,38
car Gema	21	15	14,33	8,96
car Iwa	104	21	16,92	6,44
car Jugo	8	18	16,75	11,46
car Kamianka	14	18	15,57	9,62
car Ka-Prim	45	25	18,58	21,00
car Karpatka	11	18	15,82	8,00
car Kortówka	65	21	16,12	11,38
car Kujawska	20	20	15,65	11,66
car M1	34	15	11,76	12,88
car MAJA	60	18	15,93	4,27
car Majówka	10	15	12,90	12,23
car Marynka	31	100	55,42	34,87
car Niagara	48	21	15,90	1,92
car Nieska	12	18	17,00	10,19
car Niw	10	18	14,60	11,13
car Pogórska Cb	14	18	17,01	6,06
car Prima	51	15	14,18	11,75
car R	12	15	12,17	14,17
car S	20	18	14,15	13,46
car SAWA 1	15	18	14,00	13,55
car SK	20	18	14,80	12,01
car Sudetka	5	28	26,34	6,56
car Tb	17	24	19,18	6,26
car Wanda	18	20	18,56	6,53
car Wielka	32	15	12,28	17,18

Linie hodowlane pszczół rasy kaukaskiej (cau)

Tabela 2

Linia hodowlana	Liczba matek pszczelich poddanych ocenie stacjonarnej	Maksymalna liczba punktów w ocenie stacjonarnej możliwa do uzyskania	Średnia liczba punktów	Współczynnik zmienności
cau KP	40	24	21,63	3,95
cau M	15	18	14,40	19,77
cau Pb	18	24	19,67	8,47
cau WG	15	15	12,80	15,68
cau Woźnica	4	18	15,50	9,68

Linie hodowlane pszczół rasy środkowoeuropejskiej (M)

Tabela 3

Linia hodowlana	Liczba matek pszczelich poddanych ocenie stacjonarnej	Maksymalna liczba punktów w ocenie stacjonarnej możliwa do uzyskania	Średnia liczba punktów	Współczynnik zmienności
M Asta	49	18	14,76	12,13
M Augustowska	58	15	11,12	6,48
M Kampinowska	43	15	11,49	11,01
M Północna	54	18	13,56	5,80

Linia hodowlana pszczół rasy włoskiej (lig)

Tabela 4

Linia hodowlana	Liczba matek pszczelich poddanych ocenie stacjonarnej	Maksymalna liczba punktów w ocenie stacjonarnej możliwa do uzyskania	Średnia liczba punktów	Współczynnik zmienności
lig Regine	16	18	12,38	9,85

Linie hodowlane pszczół pochodzących z krzyżowania

Tabela 5

Linia hodowlana	Liczba matek pszczelich poddanych ocenie stacjonarnej	Maksymalna liczba punktów w ocenie stacjonarnej możliwa do uzyskania	Średnia liczba punktów	Współczynnik zmienności
Amelka	14	25	19,93	7,46
AM	12	18	14,75	14,42
Bona	8	15	12,38	8,02
Chełmianka	11	15	12,00	0,00
Daja	10	18	16,00	3,95
Galicja	25	18	14,52	3,95
Karolinka	108	10	7,99	20,47
Kinga	30	15	13,07	14,65
Kubatka	22	15	12,82	6,91
Magda	25	18	16,08	7,02
MDZ	13	15	11,62	7,95
Melissa	15	15	13,00	5,62
NB	7	15	13,43	9,63
Nostra	10	15	11,20	27,32
Opolanka	10	21	18,90	9,60
Piaskowa	11	22	20,55	3,81
RUDA	16	15	11,13	14,86
SAWA	12	15	11,75	12,10
Sokólska	10	15	12,40	15,39
TR	15	15	13,00	0,00
Viktoria	13	18	16,38	5,10
Żuławska	50	18	14,96	4,00